

Seyran SƏXAVƏT - 75

Hörmətli Seyran müəllim!

Siz - Seyran Səxavət (Xanlarov Seyran Əsgər oğlu) 1946-cı il mart ayının 23-də Füzuli rayonunun (keçmiş Qarabulaq) Yağlıvond kəndində anadan olmusunuz. 1962-ci ildə doğma kəndinizdə orta məktəbi başa vurandan sonra iki il X.B.Natovan adına Füzuli şəhər orta məktəbində direktorun köməkçisi vəzifəsində çalışmış, 1964-cü ildə uğurla imtahan verərək Azərbaycan Dövlət Universitetinin Şərqişnaşlıq fakültəsinə qəbul olunmuş, fars dili üzrə tərcüməçi ixtisasına yiyələnmişiniz. Sovet ordusunda xidmət keçdiyiniz illərdə (1970-1972) SSRİ Müdafiə Nazirliyinin tərcüməçisi kimi fars dili üzrə ixtisasınızı təcrübə olaraq daha da dərinləşdirmisiniz.

Sonrakı fəaliyyətinizin əhəmiyyətli qismi Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin mətbuat orqanlarında yaradıcı əməyinizlə bağlı olmuşdur. 1973-cü ildən etibarən dövrün ən nüfuzlu nəşrlərindən olan "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində xüsusi müxbir, ədəbi işçi vəzifələrində çalışmışınız.

1974-1976-cı illərdə ixtisasınızla əlaqədar Sovet İttifaqından İran dövlətinə ezam olunmuş, orada iki il tərcüməçi kimi fəaliyyət göstərmisiniz. 1976-1981-ci illərdə "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində, 1981-1991-ci illərdə isə "Ulduz" jurnalında ədəbi işçi, şöbə müdiri vəzifələrində çalışmış, milli teatrlarımızın səhnə-tamaşa həyatının elmi-publisistik və sənədsənəşliq yönündən işıqlandırılmasında, Azərbaycan ədəbiyyatının nəsr əsərlərinin (hekayə, povest, roman) seçilib nəşrə hazırlanması və geniş oxucu dairələrinə çatdırılmasında uzunmüddətli, ciddi əmək sərf etmişiniz.

1962-ci ildən ömrünüzü bədii yaradıcılığa həsr edərək yaratdığınız hekayə, povest, romanlarınızla, bədii-publisistik əsərlərinizlə Azərbaycan ədəbiyyatını zənginləşdirmiş, hər kəs tərəfindən etiraf olunan istedadlı bir yazıçı kimi Azərbaycan və dünya oxucularının rəğbətini qazanmışınız.

Hörmətli Seyran müəllim!

Siz bədii yaradıcılığa ötən əsrin 60-cı illərinin əvvəllərində başlamış, 1962-ci ildə Füzuli rayonunda çıxan "Qızıl Araz" qəzetində "İki arzusu" adlı ilk şeirinizi çap etdirmisiniz. Poetik axtarırlarınızın yekunu kimi meydana çıxan, özündən əvvəlki poeziya örnəklərindən və həmyaşıd qələm dostlarınızın yazdıqlarından tamamilə fərqlənən novator şeirləriniz dillər əzbəri olmuş, Azərbaycan gəncliyinin ən ulvi hissələrini ifadə etmişdir. 1970-ci ildə ilk şeir kitabınız - "Adalar", 1977-ci ildə yenə poetik axtarırlardan ibarət "Mənim planetim" kitabınız çap olunmuş, şeirlərinizin böyük qismi "Seçilmiş əsərlər" çoxcildliyinizin ilk cildində yer almışdır.

İran dövlətində (indiki İran İslam Respublikası) tərcüməçi işləyərkən qələmə aldığınız "Hamı elə bilirdi" adlı ilk hekayənizi 1976-cı ildə "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində çap olunmuş, bununla da yaradıcılığınızın, həm də müasir Azərbaycan nəsrinin yeni bir səhifəsi açılmışdır.

Müxtəlif illərdə işıq üzü görən nəsr əsərlərinizdən ibarət (hekayə, povest, roman) "Hamı elə bilirdi" (1982), "Daş evlər" (1985, təkrar işlənmiş nəsr - 1989), "Bozoqo ajıra telekey" ("Qapılardan o üzündə qalan dünya" - Dağlıq Altay, 1985), "Dar köynək" (1987), "Qızıl teşt" (1999), "Prityajeniye" ("Cazibə", Moskva, 1990), "Nekroloq" (2003), "Palid toxumu" (2003), "Yüz ilin kişisi" (2005), "Krepkoye semya" ("Palid toxumu" Moskva, 2007), "Yəhudi əlifbası" (2009), "Bəhanə" (2009), "Qaçqın" (I kitab, 2010, II kitab 2017), "Seçilmiş əsərlər" (I-II cildlər, 2015), "Kenquru" (2019) kitablarınız həm istedadlı, orijinal və məhsuldar bir yazıçı olaraq sizin, həm də 50-60 ildə yaradılan müasir Azərbaycan nəsrinin bədii-folsefi tutumunu əks etdirməkdədir.

Sizin şeirləriniz və nəsr əsərləriniz dünyanın bir çox dillərinə - türk, əfqan, ingilis, fransız, alman, ispan, rus, fars, ərəb, Ukrayna, gürcü, erməni, tacik, qırğız, Moldova, Altay

və s. çevrilmişdir. Keçmiş SSRİ-nin, indiki Rusiya Federasiyasının paytaxtı Moskva şəhərində işıq üzü görən nəsr əsərlərinizdən ibarət kitabınız 100 min tirajla yayılmışdır.

Həm poetik, həm nəsr əsərlərinizdəki orijinallıq, misilsiz milli kolorit, bədii düşüncənin özünəməxsus ifadə tərz, dərin və mənalı yumor elementləri, unikal şair-yazıçı yaddaşı, nəsrə şeirin təbii və müthərrik sintezi ciddi oxucu marağı doğurur. Sizin əsərlərinizdə milli və beşəri, fərdi və ümumi çulğaların təbiətin, insan mənəviyyatının, ümumən cəmiyyətin mükəmməl panoramını yaradır, adamları düzgün, cəsarətli, mürd, saxavətli, öz kökünə, millətinə, dövlətinə ən əsas özünün öz məniyyətinə bağlı yaşamağa dəvət və təhrik edir.

Hörmətli Seyran müəllim!

Siz həm də ədəbiyyat və incəsənət sevvərlər arasında ən insani duyğuları, ən sort həqiqətləri ifadə etməyə qadir bir dramaturq kimi tanınırsınız. "Qızıl teşt" (1988), "Büst" (1989), "Qapılardan o üzündə qalan dünya" (1990) pyesləriniz, Azərbaycan Akademik Milli Dram Teatrı başda olmaqla respublikamızın bir çox peşəkər teatr kollektivlərində tamaşaya qoyulmuş, izləyicilər tərəfindən hərarət və dərin estetik təoossurlarla qarşılanmışdır. Bununla yanaşı, dramatik əsərləriniz əsasında bir çox televiziya tamaşaları hazırlanmış, radio pyesləriniz səsləndirilmişdir.

Hörmətli Seyran müəllim!

Sizin bədii publisistika və bədii tərcümə sahəsində xidmətləriniz də oxucuların yaddaşında dərin izlər buraxmışdır. Sizin Azərbaycan Xalq artisti, ilahi qüdrətdən gələn bir səslə Azərbaycan muğamlarını və xalq mahnılarını ifa edən xanəndə Qədir Rüstəmovla "Atüstü söhbət" əsəriniz ədəbi müsahibə janrına yeni nəfəs vermişdir. Möhz janrdan novator istifadə məharəti sonralar sizə bədii-publisistik üslubda "Palid toxumu", "Bəhanə" kimi irihocmlı romanlarınız, "Kasıb" başlıqlı satira və yumor silsiləsinə yaratmağa imkan vermişdir.

Siz dünya ədəbiyyatından bir qisim örnəkləri, o cümlədən Azərbaycanın dostu, "Drujba narodov" jurnalının baş redaktoru A.Ebonoidzenin "İki ay kənddə və ya imcət-sayağı cəllənmə" romanını doğma dilimizə çevirmisiniz.

Hörmətli Seyran müəllim!

Siz istedadlı Azərbaycan ədəbi olaraq həm respublikada, həm də dünya səviyyəsində bir çox dövlətlərdə (Fransa, ABŞ, İngiltərə, İran, Türkiyə, İtaliya, İspaniya...) ölkəmizi təmsil etmiş, konfrans və simpoziumlara qatılmışınız. Müstəqillik illərində kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyiniz beş mindən artıq müsahibənlə Azərbaycan həqiqətlərinin cərcısı rolunda çıxış etmişiniz.

75 yaş ömrün müdrik çağıdır. Siz yaşınızın bütün mərhələlərində Azərbaycan toza-hür edən ictimai, mədəni, ədəbi proseslərə həssas yanaşmış, gənç yazarlara kömək məqsədilə ədəbi birliklərə rəhbərlik etmiş, ölkəmizin həyatında bəş verən önəmli hadisələrə kreativ şəkildə - yazılı və internet mətbuat məkanında mövqeyinizi bildirmisiniz. Hazırda ustad ədib olaraq AYB-də çalışırsınız, "Azərbaycan" jurnalı redaksiya heyətinin üzvüsünüz. Yaradıcı əməyiniz yüksək qiymətləndirilmişdir. 2002-ci ilin ədəbi yekunlarına görə "Nekroloq" romanınız AYB-nin Yusif Somədoğlu adına "İlin ən yaxşı romanı" mükafatına layiq görülmüş.

Hörmətli Seyran müəllim!

Əsərləriniz, ədəbi tərcüməci-halınız deməyə əsas verir ki, sizin yaradıcılığınız müasir Azərbaycan ədəbiyyatının ən dəyərli fəsilələrindən biridir. Sizi ədəbiyyat biliciləri, qələm dostlarınız, Azərbaycan oxucusu yüksək qiymətləndirir. Sizə bundan sonra da ilhamlı yaradıcılıq ovqatı, dəyərli əsərlər, möhkəm cansağlığı, ailə xoşbəxtliyi arzulayıraq. 75 yaşınız mübarək olsun!